

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

Megszóial az elnémult szinpad

A Fabódében tartott előadás prológiaként elmondta: *Tabéry Géza*.

Prologot kellene mondanom, okosat, józant. És én ideállok a negyedszázév óta néma riválára s a prológ komédiába facsarodik. A történelmi levegő, amit éreztetnem kellene, át meg át terieng egy régi öközö pudes, levendulás jószaga. En magam megszünök újságíró lenni, komédiás vagyok, lehet hogy ripacs, de metomorfózist ne vegye zokon senkise. A hely varázsa okozza az átalakulást, ahol lámpalázzal küzdve megállok, a deszkák szuggeszciója, melyek valaha Egressy Gábor, Bulovszky Lilla, Blaháné, Hunyady József lépteit alatt nyikorogtak.

Kezdem a komédiát.

Kopozunk.

— Szabad?

A művész nő fehér ujjai közt megáll a pudes pamacs.

— Ki van odakün?

— Sajtó. A Hölgyfutár váradi tudósítója.

Az ajtó kinyílik. A művész nő és az újságíró egymás nyakába borulnak.

Idő: 1857. Szín: Tizenöt lépés meszesességben a helytől, ahol állok, ennek a szinpadnak egyik női öltözője. Első szereplő: Lauka Gusztáv 40 év körüli bírósági tisztviselő és dandy és szépíró és Petőfi Sándor volt legjobb barátja. Második szereplő: Prielle Cornélia 31 éves kétszer elvált színésznő, Petőfi Sándor volt menyasszonya.

— Foglaljon helyet kedves Lauka ur. Előadás után együtt vacsorázhatunk a Sasban vagy a Zöldfa-vendéglőben. Majd elmondjuk egymásnak, mi történt velünk, amióta Pesten utoljára találkoztunk a Nemzetiben. Most mindjárt ismét jelensem van. Hogy tetszem a váradiaknak?

— Isteni! A belső felsőpályában beszéltem Bethlen Ferencel, ő Párisban is látta Gautier Margitot.

Prielle Cornélia kipirul:

— És... és? Az összehasonlítás?

— Kegyed javára dől. S a földszinten az ifjuság... hiszen érezte, hallotta, hogy tonbolt belépések.

— Hallottam, Azt kiáltották: Homlokán Petőfi csókja égi!

— S ez önnek kellemetlen?

— Semmiesetre sem bizelgő. Valakit azért ünnepelek, mert 10 évvel ezelőtt egy lezuhan üstökös bolond percében ráragyogott Debrecenben. Negyvenötben a Szókölt katonában magamért bravóztak a váradiak. A virágok, a lovak kifogása, az éjeli zene egészen nekem, egészen Prielle Cornéliának szóltak. Azóta minden sikeremet meg kell osztanom egy halott költővel, akinek félnapig voltam a menyasszonya.

— Cornélia, kegyed féltékeny Sándorra?

— Lauka ur, volt idő amikor maga volt féltékeny ugyancsak Petőfíre.

— Az más. Az maga miatt volt.

— Én is magam miatt vagyok féltékeny reá. A művészetem miatt, ami, ha kicsinyebb is, mint az övé, mégis az enyém. De várjon csak Lauka! A nagy jelenés most következik. A halott riválissal csak

ugy versenyezhetek, ha én is meghalok. Igaz, különbség van a közt, hogy valaki Segesváron esik el, vagy a Gautier Margit ötödik felvonásában szenderül jobblétre csendesen. De ezt a különbséget elmossa a lámpák, díszletek hangulata, a színészkedés, az én művészetem. Igen! én ma a halálban versenyezni fogok Petőfível. És meglátta Lauka, ma este elfogják fejeitni hemlokeimről a Petőfi csókját. Ez lesz az én sikerem teljessége Gautier Margitban, megírhatja lapjának, a Hölgyfutárnak.

A csengő megszólalt. Duval Armand már utazott Páris felé, hogy Gautier Margit halála előtt tíz perccel még oda érkezessen a betegágyhoz. S a jó Nanine elfáradt a hosszú virrasztásban s a közönség már nagyon kíváncsi volt Prielle Cornéliára.

Ő kilépett. Itt volt, ahol én állok. S a nagyapák onnan figyeltek, ahol önkök ülnek, zsinóros fekete dolmányban, mások redingotban, a nagyanyák ott könnyeztek turníros ruhákban, a szomorú szívek ott zokogtak, ahova önkök elhívta ez a mai nyári-est.

— Ezernyolcszázötvenhét nvarán Gautier Margit szerepében először halt meg itt

Prielle Cornélia, ezeken a deszkákon, amikor alig pár napja épült fel ez a szinkör a művészet hirdetésére. Hogy halt meg? Istentien, — irta volt Lauka — utolérhetetlenül. Szinpad halálában felmagasztosult s játéka lemosta homlokáról a költővölégény csókját, elfeledtetett a nézőkkel mindent, ami vonatkozásban állott magánéletével. S akkortól fogva százszor is meghalt Cornélia és a sok halálhoz megérkezett az egyhalála is, hogy örökké éljen. De azóta meghalt a régi nézőtér is. Most pedig bennünk halódik egy kicsit valami, a hányt-velet szegény magyarságunk, mint fuldokló élet világviharos tengeren. Hajótörés volt. Néhány szál gerendánk maradt a nagy vitorlázásból: sajtó és színház. És most úgy tűnik, mintha minden ilyen deszka amilyeneken a Prielle Cornéliák játsztak, külön-külön egyetlen roncok lennének, amikbe életünk göröcsösségével megkapaszkodhatunk.

Fogják meg Önök is ezt a mentődeszkát, támogassák az egymásba karolt két cigány-népséget, akik ma közösen produkálják magukat Önök előtt, a mai Laukákat, a mai Prielle Cornéliákat, a színészeket, az újságírókat.

Lepadatu kultuszminiszter érdekes kijelentései a színház-ügyben

Nem változnak a koncessziók — A miniszter nagyváradai tárgyalásai

Tegnap három órahosszat Nagyváradon tartózkodott Lepadatu Sándor kultuszminiszter. A miniszter autón érkezett Arad felől. Popovici prefektus a város határáig a miniszter elé ment, aki egyenesen a prefekturára hajtattott és azonnal tárgyalásba kezdett dr. Popovici prefektussal, valamint Magier Aurél szentszéki ülnökkel.

A tárgyalások déli egy óra utánig tartottak el, azután dr. Popovici prefektus lakásán ebédelt a miniszter a liberális párt korifeusainak társaságában.

Tekintettel arra, hogy a miniszter nagy mértékben el volt foglalva, a magyar sajtó munkatársát nem fogadta és a prefektus ur értesített bennünket, hogy a felvilágosításokat Bot a György tanítóképzői igazgatótól, a liberális párt főtitkáriától fogjuk megkapni, aki a „Sentinela” című román lap részére kért interjút a minisztertől.

Eléd után a miniszter a 3 óras gyors-sal Bukarestbe utazott.

A miniszter felvilágosítását Bot a György ur a következőkben közölte velünk:

— Egyelőre csak a keresztény felekezetek egyházainak vagyonát írják össze, hogy ezáltal megállapíthassuk az új fizetési normákat, akkor ha ezt az összeírást befejeztük, eljön majd a többi felekezetek ideje is.

— A színházi koncessziók — mondta a miniszter — teljesen olyanok maradnak, ahogy afelől már határoztam.

— Parlagi Lajos a koncesszióiról lemondott és a visszaküldött koncessziót most Kovács Imre kapta. A Kovács régi koncesszióját Sümegi Ödön kérte meg. A kérelmét tanulmányozni fogom.

A konkordátum ügyében a közeljövő-

ben előreláthatólag nem lesz megoldás, valószínűleg őszig. De ha meg is kötik a konkordátumot, a parlament akkor sem szavazza meg, amíg az ugynevezett „kulturtörvényt” és a román orthodox egyházak egysegítéséről szóló törvényt meg nem szavazták.

A román színház ügyében nem igaz az, amit az „Aurora” irt a határmenti társulatról. A tény az, hogy Aristid Demetriade a jelenlegi igazgató. Ha ő nem fogadná el az igazgatást, másnak ajánljuk fel, de semmiesetre sem egy társaságnak.

A besszaráiai egyházi konfliktus teljesen elsimult. Az egyházak vagyona felett egy vagyonkezelőség fog rendelkezni, s melyben minden püspök képviselve lesz.

Eddig a kapott információk. Sajnos mi magunk nem beszélhetünk a miniszterrel. És nem tudunk a színházi koncessziók ügyében teljesen precíz felvilágosítást kapni. Nem tudjuk tehát biztosan, hogy a hat hónapos játékidőt fenntartja-e a miniszter. A nyilatkozat szövege, — melyet szösz szerint közlünk, — sajnos, erre nem enged következtetni.

A színházi koncessziók ügyében szombaton a késő esti órákig tartó tanácskozás volt Marcus István színészeti vezérfelügyelő lakásán. Gróf László nagyvárad, Fekete Mihály arad-temesvári és Kovács Imre szatmári szinigazgatók vettek részt az értekezleten. Gróf László kifogást emelt a nagyvárad szinikerület szezon beosztása ellen. Hat hónapos szezonbeosztással nívós társulatot lehetetlen szervezni. Szalontán és Naevkárolyban különben sincs megfelelő helyiség a színiátszásra. A három szinigazgató közös operatársulatot akart szervezni, ez azonban nem sikerült, mert Fekete Mihály egyáltalában nem akar

opera-társulatot szervezni. Nagyváradon valószínűleg a kolozsvári magyar és román operatársulat tagjai rendeznek előadásokat.

kat. Zenekarról és kórusról a nagyvárad színház gondoskodik az opera előadásokhoz.

Hogyan veszíti el az ország a jó munkásokat

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjának f. év július 30-án megjelent számában a nagybárdi tót munkások Braziliába való készülődésével foglalkozó cikk jelent meg. Ebben a cikkben több tévedés csuszott bele s ezenkívül nincsenek kidomborítva benne az okok, amelyek ilyen tömeges kivándorlásra — mintegy 120 család készült elhagyni hazáját — késztetik a tótokat. Engedje meg igen tisztelt Szerkesztő Ur, hogy a való helyzetet az alábbiakban ismertessem.

Ismeretésemet a cikk azon tévedésének helyreigazításával kezdem, hogy a bárói tótok a háboru előtt néhány évvel, mint bányamunkások telepedtek mostani lakóhelyükre. Van annak már 80, hanem 100 éve, hogy Bihar- és Szilágy megyék határán a Rézhegyesen elterülő hatalmas erdők tulajdonosai a Bathányi, Zichy grófok, de első sorban a Bánffy bárók Trencsénmegyéből erdei munkások ide telepítését kezdték meg. A telepítés célja volt a hatalmas erdőségek hasznosítása hamuszir termelése útján. A hamuszirtermelés megvetette alapját az üveggyártásnak is, így létesült a feketeterdői üveggyár is. Az ide telepített tótok az évek folyamán nemcsak hogy megtartották nemzeti karakterüket, hanem nagy szaporaságuk folytán még terjeszkedtek is úgy, hogy jelenleg Bihar- és Szilágy megyék határán mintegy 10000 főnyi szigetet alkotnak. Lakóhelyül mindenütt az erdőirtások alkalmas területeit a források környékét a gerincek platóit választották maguknak és ott építették fel fából készült házaikat. Az elfoglalt területekből egyes részeket az idők folyamán tulajdonjogi is megszereztek maguknak s így létesültek Magyarpaták, Hármaspatak községek, ugyszólván kizárólagos tót lakossággal. Nagy részük azonban még most is — ilyenek a bárói tótok 90 százaléka — bérelt területeken lakik a földbirtokos által adott anyagokból saját kezük munkájával épített házaikban. A bérelt területek nagysága 6—15 hold között van, főleg krumplit művelnek, de terem egy kis búzajuk, rozsuk, valamint kis zabjuk és szénájuk a tényleg meg a juhok részére. Főkereseti forrásuk azonban nem ez, hanem az erdei munka. Ebben specialisták: messze földön keresett talpfaragók, kintőnő tűzfatermelők. Minden időben nagy pénzt keresnek — csak alkohol ne lenne a világon! — és keresnének most is, ha nem szól bele a dolgukba a politika.

És jöttek a kormányzatnak az erdei üzemeket előbb csak megnehezítő, majd meg lehetetlenné tevő rendeletei. A Nagybárdi Erdőkitermelési r.-t. — egy a La Roche érdekeltséghez tartozó vállalat — mely a háboru előtt és alatt Báródon nagy üzemet tartott fenn, hol a bárói tótoknak állandó, biztos és jó kereseti lehetőségeik voltak, kitermelvén bárói erdeit, ezt az üzemet beszüntette és szilágy megyei erdeinek kitermelése a mindenféle megnehezítő és lehetetlenné tevő intézkedések folytán csak nehezen indul meg. A bárói tótok ezért — s nem a Rosenfeld-köszénbánya szünetelése miatt: bányamunkás kevés van közöttük — kénytelenek voltak másfelé orientálódni.

A bihari és az erdélyi faüzemek kényszerű nyugalomban lévén — elmentek ők a regátba, az ország minden részébe, ahol csak munkákészre szükség van; itthon hagyván asszonyaikat, gyermekeiket, akik szorgos munkával kis bérelt földjükön megtermelték a szükséges gabonaféléket és a krumplit, mely nekik a legfontosabb élelmiszer. Kereseti lehetőségeik így bizonytalanságba kerültek ugyan, de igényeik szükségük volt mellett mégis tudtak élni. Az agrárreform most folyó végre-

hajtása még ezt a lehetőséget is kétségessé tette.

A tótok által bérelt területeket ugyanis kisajátították a birtokosok, de azokat nem mint ahogy elvárni lehetett, a tótok között — akik azokat a földeket egy emberöltő óta használták — osztották szét, hanem első sorban a bárói román lakosság földigényeinek kielégítésére fordították, nem hagyván többet a tótoknak, mint családonként 3—3 holdat. Ebből pedig — sovány hegyi földekről lévén szó, melyekből csak a tótok szorgalma tudott valamely kis termést kisajtolni — a minimum 8—10 tagból álló tót család megélni nem tud.

A munkaalmaknak a fatermelések okatlan korlátozásából eredő megfogvaalkozása, az agrárreform okozta földtelenség — ez a látszólagos fából vaskarika — adta a kezébe a tótoknak a vándorbotot és ez a két tényező — mindkettő hibás politika fattyuhajtása — kerget annyi munkáscsaládokat az ismeretlenség veszedelmébe, Brazília kietlen steppéire és az Amazon mocsaras erdeinek poklába. A kormányzat, a közigazgatás pedig a sok jó munkakész kivándorlását nemcsak hogy nem akadályozza meg, nemcsak hogy ölbe tett kezekkel nézi, hanem még hallgatag jóindulattal elő is segíti.

Ilyen kiváló munkaerőt, — mint amilyent a tótok képviselnek, így elveszni hagyni, az országra nézve nagy, határtalan könnyműség vagy inkább szertelen elbizakodottság. Mind a kettő megbosszulja magát rövid időn belül.

Nagybárd, 1924 augusztus 2.

Bartos László.

Kerékpárok Javítások
Gummik KALENDÁNÁL Alkatrészek

SUCHARD
KAKAO
FELÜLMULHATATLAN

Atlantic nyári mozgó
pontosan 9 1/4 órakor

Apolló mozgó
6 és 9 órakor

Még ma és holnap, kedden és szerdán

Két lélek

Voss Richard világhírű regénye filmen

Eszterházy Agnes grófnővel és **Olaf Fjorddal** a főszerepekben.

A cotrocenii királyi palotában, Öfelségeik parancsára 2 ízben is bemutatva.

A szünetben Toronyai Rigó csaba 14 éves hegedűművész mutatja be művészetét.

Au Printemps de Bucarest S. A.

volt **MISSIR** áruház
Piața Regina Mária (Bémer-tér) 1.

1 méter dupla széles céna grenadin — — — — **96** Lei
" " finom mosott schiffon — — — — **39** "
" " **mosó karton** — — — — **39** "
" " tricó selyem minden színben
ebédli és futó szőnyeg nagy választékban

Fényesen sikerült az újságírók napja

Elite-előadás a Fabódében — Benedek Elek szereplése — A népnépely — Éjjeli kabaré a Heymann-kertben

Mosolygó nyári ég alatt sikerült impozáns módon az újságírók napja. Az egész város részt vett ezen az ünnepeken, melyet két részre osztott a rendezői készség: a Rhédey-kerti népmulatságra s az esti garden partyra, ahol Nagyvárad társadalmának legszívesebben tagjai jelentek meg.

De nem mulasztotta el senki megnézni a Rhédey-kerti mulatságos akvizícióit sem, ahol a sok látványos sátor körül ezrek tolongtak.

Fényponttal kezdődött meg már délelőtt a műsor: a legnagyobb magyar mesemondó, Benedek Elek, aki hazajött pár évvel ezelőtt Erdélybe, Kisbaconba, a hetvenhez közeledő Elek nagyapó eljött hozzánk, hogy meséljen a nagyvárad gyerekeknek. Az „Atlantic”-ban áhítatos, figyelő gyermekszemek szegeződtek Elek nagyapó jószágos arcára, aki a mesebirodalom tündöklő, legszebb tájaira vitte magával a mesebeli táltoson apró rajongóit. Program szerint úgy volt, hogy Benedek Elek, ez a drága, aranyszínű ember mesélni fog a Rhédey-kertben is, ahol gyermekek sok-sok százai várták a kisbaconi magányból unokái közé tért nagyapót. Azonban a népnépely területe, a tul tarka és színes láрма nem adott olyan keretet, hogy Benedek apó ott is meséljen. Így a gyermekeknek be kellett érni azzal, hogy eljött járuljanak üdvözléseikkel. Előkelő uriaszonyok és urileányok törhetetlen munkájával dolgoztak a kíváncsiak által ostromolt sátoroknál. A nőegyletek tagjai látták el a szerencsekerék, a virág, a konfetti, cukrászda, pezsgősátor s a látványos helyek ugyancsak teljes energiát igénylő teendőit. A hullámzó nézőközönség ezreitől mindenre jutott. Finom urak vadászta lelkes ambícióval a kacsákra, a szerencsekerékkel fiatal urileányok ostromolták Fortunát. Berci tátott szája előtt, ahova a lapdákat kellett bedobni s egy üveg likör, pezsgő volt a jutalom, estig nem szűnt meg a csoportosulás. A vurstli kavargó hangulatát emelte a ringlisplis, az erőmutatványok, a gyorskarrikatura rajzolás, amellyel Földes Imre, a kiváló tehetséges rajzolóművész frappálta a közönséget. A lacipecsenyének, amit főként uriaszonyok szolgáltattak ki, mindenki dicsérte az ízét, a kondérokban rotyogott a gulyás s a hangulatot maximumra fokozta a két zenekar, a hulló konfetti zápor. Este 9 órakor még alig akart eltávozni a közönség, de a sátrakat meg kellett bontani, hogy bent a városban a pazar Heymann-kertben megkezdődjön a ragyogóan fényes esti mulatság.

A Heymann-park lámpionokkal diszitett, fényárban uszó lombjai alatt már fél nyolckor rengetegen

Köszén 3135, Urikányi 1045, Globus 31, Csáki 13, Rima 126, Schlick 63, Danica 105, Izzó 710, Hungária 125, Borsódíszt 168, Ujlaky 140, Cukor 2650, Östermélő 220, Gummi 270, Ghöbus 34, Guttmani 325, Malomsokv 775, Papir 40, Karton 73, Kohó 440, Tröszt 100.

SPORT

* A Törökvs uszónak győzelme Kolozsváron. Vasárnap rendezte meg a KAC országos uszóversenyt, melyen Erdély legjobb uszói vettek részt. Dacára a szokatlan pályának, a versenyt pontszám arányban a Törökvs nyerte meg. Eredmények a következők: 100 m. mellúszás ifj. 1. Lánzi (Törökvs) 1 p. 28.8 mp., (4 mp-el javította az országos rekordot.) 200 m. mellúszás: 1. Felicides I. (Törökvs) 3 p. 18.5 mp. 100 m. gyorsúszás: 1. Schulmeister (M. S. E.) 1 p. 9.6 mp. 100 m. hát ifj.: 1. Heim (KAC) 1 p. 32.8 mp. 100 m. oldal: 1. Porges (Gloria CFR.) 1 p. 20 mp. 50 m. gyors: 1. Pusztai (KAC) 30 mp. 100 m. hát: 1. Devich (Törökvs) 1 p. 21 mp. (6 mp.-el javította az országos rekordot. 4x50 m. vegyes staféta. 1 Törökvs (Farkas, Devich, König, Pollák.) Vízpoló. Törökvs-KAC 4:1. (Gólok: Dobtók Devich 2, Pollák, Lánzi.)

* A Törökvs meg nem érdemelt veresége. A Törökvs ismét elvesztett egy olyan mérkőzést, ahol a győzelem kétségtelennek látszott. A Törökvs alandó fölényben volt és csak a csatársor idegességének köszönhető, hogy ez a fölény nem jutott gólokban kifejezésre. Egész a kapuig vezették le a Törökvs-csatárok a labdát, ott aztán vagy fölé, vagy pedig mellé lötték, sokszor tiszta helyzetből is. A második félidőben is a legnagyobb Törökvs-fölény közepette a 33-ik percben lefut a CFR, Székely lufut, Buchbinder kifut és a labda a hálóba gurul. Gól után a Törökvs igyekszik egyenlíteni, de a CFR minden támadást visszautasít. Az eredmény pedig továbbra is 1:0 a CFR javára. A Törökvs-ből egyedül a csatársor, mely nem volt felforgatva, produkált elfogadható. Dr. Morár kitűnően vezette a mérkőzést.

* M. S. E. N. A. C. 2:0 (1:0.) Vasárnap az új játékosokkal megerősödött NAC Marosvásárhelyt mérkőzt. A mérkőzés azonban alaposan rácsófolt az előre bocsátott dicsőretekre, amelyekkel ezeket telegaggatták. A bajnoksapat ugyanis vereséget szenvedett.

A TEVE

REGENY

28

Irta: LAKATOS LASZLO

A Zrinyi-utcában ki a kocsiból és föl a lépcsőn. Kettőt-hármat is ugrottam egyelőre, mint a bakkecske, behunyt szemmel előre. Szerencse, hogy mint ügyvéd jól ismerem a főkapitányság lépcsőit folvosóit, szobáit. Milyen szerencse ez is!

— A fia vagyok, az ügyvédje! — mondtam, hogy odaértem az ügyeletes tisztviselő elé, aki apósomat kihallgatta.

Ő pedig állt feszesen a kapitány előtt, arca kicsit szürke, de másként kemény és bátor, végig férfi most is és nagyobb mindenkinél. A husz centimétert azt nem vehetik tőle el, még itt sem! És egyébként is monokli a szemében és az arca borotvált, tiszta. Kedvet éreztem, hogy bocsánatot kérjek tőle, amiért így jöttem hozzá mosdatlanul.

Belenéztem az iratokba és aztán elkezdett bennem dolgozni az ügyvéd-gép. Tudtam, hogy mit kell csinálni és meg fogom csinálni. Nem mintha jó ember volnék, hiszen éppen ma jelentettem ki, hogy nem vagyok jó ember, de megteszem hűségéből, csak azért, hogy megmutassam, mit tud bennem az ügyvéd. Ma kiteszek magamért és meg fogom mutatni a többi ügyvédnek, mindnek, valamennyinek, hogy mit tudok én! Az ember nem hiába tanulta a mesteriségét és hadd irigyeljenek és pukkadjanak, amikor látják, mekkora csávából tudok én kirántani egy embert. Igaz, szép ügy is volt

és sokan megirigyelhettek volna a szerencsémért, hogy éppen az én kezembe jutott. Az irigység jogos, de — sajnálom tisztelt kolléga urak — a szerencsémét, nem adhatom önöknek. Ami az enyém, az az enyém! Átfutottam az irásokat és az álmodástól kőválygó fejjel is megértettem, hogy mit kell itt tenni. Kértem a kihallgatás függesztését mindaddig, amíg az ellenfél ügyvédsével tárgyalok.

— Egy, legfeljebb két óra múlva vizsgálom.

Apósomra néztem, bátorítottam.

— Egy cigarettát, — sugta felém elpedt hangon és ahogyan mondta ritkán érkezett cnél meghatóbb kérés fülemhez.

Kezébe csusztattam a tárcám.

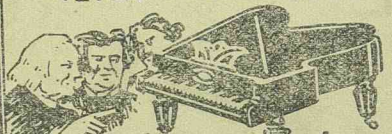
Azután le, megint bakugrásokkal a lépcsőn. Lent taxi-autó. El az ügyvédekhez. Nemi tartott soáig a dolog. Meglepetem őket, rájuk rohantam, letepertem őket a mehöségommal. Vállalok és aláírok én mindent, amit csak parancsolnak és nem bánok semmit, szavatolok az egész vagyonommal. Jó pénz az öreg Michaelis, még most koldusszegényen is. A kisujja többe ér az egész Rothschild-háznál. Mit tudjátok ti, hogy ki az a Michaelis Gusztáv? Ostobák! A hátam mögött összevettetek, hogy aláírok. Csak nevesetek! A végén mégis csak én csinálom majd jó üzletet. Mert eljön a dő megint, hogy futnak a táviratok az Allamokból. Egy egész külön kábel kell majd a tenger alá fektetni és ennek a kábelnek más dolga sem lesz, minthogy kiszolgálja Michaelis Gusztávot és Amerikát, amint éjjel-nappal táviratokat küldenek egymásnak. Ők ketten. Apósom és Amerika. Ez így lesz és akkor ti fogtok sirni és én fogok nevetni. Mert pénzem lesz sok és nyereség temérdek. Hasznok és kamatok is. Tudjátok is ti azt, hogy mennyi pénz lehet keresni Michaelis Gusztávnál! Csak érteni kell hozzá.

És aláírtam mindent.

De — délre már vittem haza az öregem, utón mentünk és ő egész uton szemébe nevetett a városnak. Fölényesen, okosan. Büszkén nézett ki az autó ablakán és fokadta a köszönéseket. Mert már megint köszöntek neki az emberek, mélyen, alázattal és én ott ültem mellette gögösen és eltelt és eszembe jutott hogy ez a sok köszönés, ez a hódolat és csodálat mind egy kicsit nekem is szól. Az én aláírásom. Olyan volt, mintha megvásároltam volna valami nagyon nagyszerűt, egy természeti csodát, a Niagara vízesést, például, ami eddig mindenkié volt. Szegény ostobák! Ők köszönnek neki és csodálják és azt hiszik, hogy még mindig az övék. Pedig — jó, jó, csak bámuljatok, — a Niagara mátlól fogva magántulajdon. Megvette: dr. Berényi Sándor ügyvéd, Budapesten. Alkalmi vétel, pompás! Ezt csináljátok utánam, ha tudjátok.

(Folytatása következik.)

SZÖNYEGEK, BÚTOROK RÉGISÉGEK VÉTELE ÉS ELADÁSA.

ZONGORÁKAT LEGOLGÓBBAN
STERNBERGNÉL
ORADEA-MARE, PIATA UNIRII NO 2

Napi áron alul nullás és más lisztek
termények nagyban és kicsinyben kaphatók.
Váradszőlős, Rollinger-malom.

VIZUMOKAT

legolcsóbban és leggyorsabban megszerez, megbízásokat elvállal, futárjárat mindennap Cluj, Brassó és Bucurestibe. Hirdetések és reklámokat az összes vidéki lapok részére felvesz eredeti tarifális árban

„MERKUR”

hirdetési iroda és ügynökség, Str. General Mosoiu No. 7. (A tüzőltő lakatnyával szemben.) Telefon interurb. 2-21

Eladó nagy, udvaros ház 2 gyönyörű lakással központban 1.200.000. Három földbirtok 60, 73, 80 holdasak egyben, vagy több részben. Egy sürgősen, rögtön beköltözhető 150.000-ért. Értekezni, Toma Józsefnél Nilgésztelepen, 3-6-ig Körös-utca 21. sz. alatt.

Ha lelkiismeretes munkát akar,

küldje javítandó:

- autó dinamóját,
- autó indítóját,
- autó kapcsolószekevényét,
- autó accumulatorát

„Accumulator”

(HOFFMANN & ERDŐS)

Timişoara, Bul. Carol (Hunyadi-ut 46)

A stuttgarti Bosch-gyár és Tudor-gyár specialitáitjaival szavatosság mellett javítunk.

Videki munkát soronkívül intézünk el.

Telefon 19-74

Sürgőnyeim: Accumulator Timişoara

KISBIRTOK

száz holdig bérbe
kerestetik.

Címelt a kiadóhivatalba kérek.

Eladó: Posta (Uri) utcán ház átadó három szobás lakással, műhellyel 500.000; Fürdő-utcán jó karban lévő ház 400.000, Vlahuța (Szt. János)-utcán kisebb ház 27.000; Téglavető-utcán ház elfoglalható lakással 190.000, Aulich Lajos utcán elfoglalható ház 900.000, Nyárfa-utcán ház istállóval, kerttel elfoglalható négy szobás lakással, 500.000; Bethlen-utcán nagyobb ház, átadó utcai lakással, 450.000; Vitéz-utcán ház elfoglalható lakással, útlellet 300.000, Victoria (Kolozsvári)-utcán nagyobb ház 400.000, Templom-téren ház 300.000. Ezekon kívül még sok ingatlan.

Csapó, Str. Akadémia-u. 6. sz. 3-6-ig.

Személyesen meggyőződhet,

hogy a legjobb és legolcsóbb férfiruhákat

SCHREIER szabó

Str. Cogălniceanu (Várady Zsigmond-utca) 2 készíti

Injectorok, vizitolattyuk, áteresztőszelepek, sarokszelepek, kutszivattyuk nagyraktára

„Stabil”

Gépek és felszerelések lerakata

ORADEA-MARE :: NAGYPIAC-TÉR

Telefon: 16-86. szám. Táviratcím: „STABIL”

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

✕ Levelezés ✕

Szavata Mindkét leveledet megkaptam. Nagyon köszönöm. Holnap válaszolok. — Mindenkit csókol. Gusztó.

✕ Oktatás ✕

Román—német tanárt keresek. Címeiket Hegedűs H. irodájába kérek. 166H

✕ Lakás ✕

Intelligens fiatal ember keres tisztá, csinosan bútorozott külön bejáratú szobát. Címeiket Bémer-tér közelében* jellege alatt a Hegedűs H. irodájába kérek. 117

Kiadó üzleti helyiség irodával, víznyomán átalakítva a Nagypiac-tér szomszédságában. Ertekezni Baross-utca 1. sz. lakásban. 143

Keresek két szobás lakást fürdőszobával és mellék helyiségekkel lehetőleg közel központban. Cím kiadványtalanban Követők díjaztatnak. 140

Kiadó Élesden teljesen új üzleti helyiség forgalmas helyen két kiarakattal Cipő Tivadar. Élesd. 196

Különbejárata bútorozott szobáink vannak, konyha, használati vagy anélkül, lakásokat, pénzkölcsönözést leggyorsabban közvetítünk. Iroda: Pável-utca 5. 178

✕ Alkalmazás ✕

Perfekt irodai munkaerő gép- és győrsíró, könyvező, németül dictandó gyakorlott általános keres. Címeiket a kiadványtalanban. 173

Halszakmában lehetőleg bevezetett helyi ügynököt keresünk azonnali. Cím a Nagyvárad kiadványtalanban. 172

Fém szerszám és műszaki cikkekben jól bevezetett utazót keresek. Irásbeli ajánlatokat kérek „Mechanic” cím alatt Reg. Ferdinand 10. 168H

Német vagy magyar benne keresetű 4 éves gyermekhez. Str. Alexandrii (Teleky-utca) 10. emelet. Dr. Mey Pálnál. 167H

Ügyvédi irodában gépi írással dolgozó keresek Cím a Kiadványtalanban. 189

Tanulmányok fizetéssel felvételnek. Goldstein női szob. Parcul Traian Cel Mare (Tiszakálmántér) 7. 171

Egy jó

nagymunkás

állandó munkára felvételnek

KEREKES férfitárs, Belényes

ELSZAKITHATATLAN

KÉK MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHÁK „INDUSTRIA” RUHAÜZEM ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

✕ Adás-vétel ✕

Eladó egy alig használt Ford autómobil. — Cím: Bandur gépgyár, Careil-Mai (Nagykároly) 109

Bizományba a fogadok porcellán, kézmunkákat, fehérneműt. Szász, Rákóczi-ut 30. jobbra. 623 H.

Eladó a Lakatos utca 3 számú ház egy eltolható lakással Ertekezni dr. Roxin György Parcul Bunyitay (Bunyitai-liget) 6 szám 131H

Beköltözhető magánház bar. mli udvarral, kerttel azonnal eladó. Leagiumul (Bölcsöde) u. 8. 155

A berlini kísérleti intézet bizonyítványai szerint a

DELTA ÉPÍTŐRÉSZVÉNYTÁRSASÁG az előírást 200%-kal felülmúló szilárdságu

tégla gyárt, cserepel pedig épügy mint téglái, kiválóan **fagyállóak.**

Iroda: Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul (Nagyplac) 11. a.

Olcsók figyelmébe Bal-karos varrógép alig használt utányosan eladó. Bi-hardioszeg Vargha Gábor 150H

Farkas kutya kölyök faj, megvételre keresetük Cím a kiadványtalanban. 146

Fajalma őszi és téli vagon telekben kapható Cras-nau Jud. Sălaj Ertekezni ugyanott Lengyel Ákos földbitokossal. 165

Egy majdnem új hencser eladó. Str. Vahuta (Szent János-utca) 55. 176

Törkölő völg 77c (szanatórium mellett) ház szőlővel eladó. Ertekezni Bartha Lászlónál. 153

Jömeneteli trafik üzlet más vállalat miatt sürgősen átadó. Calea Dorobanilor (R. I. Kovácsy-utca) 22. 177

Miklosy József ingatlanforgalmi ügynőskége, Str. Cazarmei (Kaszárnya-utca) 2. M. Zóváros-ban, Várad közelében, főúteren vendéglő eladó Hoidas területen hat szobás lakás, vendéglőterem, kert, kuzlító aonnal átadó. Iskoló 12 jászágia. 124

✕ Különfélék ✕

Utlevél, bérlet és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legelőcsőben, 20 leltől kezdve készülnék Zenker fényképszínház, Str. I. C. Brațianu (szaniszló-utca) 25. Fényképek este 8-ig. 124

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetű, Adás-vétel R. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értékesítés délután. 4

Csipek end. ízést gépen olcsón készítek Str. Cuza Voda (szacsavay-utca) 8. ajtó 1. 10

Egyedül álló idős ur vagy urinó vidéki papi családnál örökös gondozást és ápolást találhat. Cím a kiadványtalanban. 164

Suebe fraulein zu eur. ind Str. Saguna Kapucinus-utca 8. Huszár. 180

Tarlórepáram kapható. — Borgia B. cégnél Rimanóczy-utca 4. 181

Perfekt gyors és gépirónó felveteték azonnali befizetésre. Német nyelvtudás előny Borgia B. Strada Rimanóczy-utca 4. 184H

Veszünk

autókat, szőnyegeket, teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Moșul (Mezey Mihály utca) 10

Eladó Várad legszebb utcán beköltözhető magán és bérházak Alapi, Szalárdi, Kertész-utcan magánház 3 szobás lakással, Bernáthi-telepen, Vitezy-utcan ház telekkel, ipartelepnek is, Bölcöde-utcan, Téglaút-utcan olcsó házak eladók. Bunyitai liget melletti kisebb nagyobb szőlő telek és a várad legszebb szőlő azonnal eladó — Bármilyen megbízást elfogad **özy. Zilahy Gyaláné** ált. kereskedelmi irodája, Alapi-utca 1. Otthon 1-4-ig.

ÓRÁK

szakszerű javítását a legkomplexebb káttalabb kifogástalanul

TISZAY

végzi Strada Alexandrii (Teleky-utca) 9. szám alatt **Julányos drák Preciz munka.**

Lipcsei őszi mintavásár

1924. aug. 31-től szept. 6-ig

A világ legelső és legnagyobb nemzetközi vására. — Általános mintavásár. — Technikai és építővásár. — 50% engedmény a német vízum elnyerésénél, ugyisintén **utazási kedvezmény** a német vasutakon és 50 százalékos **engedmény** visszajövetelkor a C. F. R. összes vonalain. — Látogatási igazolványt kiállít és felvilágosítással szolgál a mintavásár tiszteletbeli képviselője: **Angerbauer Jenő cég** Timișoara, I. Gen. Paorgescu 3. Tel. 70. Sürgőcym Exporthaus.

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kérjen árajánlatot	C. F. R. vonalakon 45% fuvarkedvezmény	Harántgataluk (Shaping)	Kérjen árajánlatot
		Furógépek	
		Hydraulikus prések	
		Olajgyárió berendezések	
		Fogaskerék marások 1000X400 mm-ig	
		Transmissiók, függőgyámok és csapágycs	
		Mindenfajta vas- és fémöntes.	

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

A KOLOZSVÁRI

CZELL

SÖRFŐZŐDE

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

VILÁGOS

SÖRE

a közönség legkedveltebb itala

Főraktár Nagyvárad és vidéke részére Gilányi-utca 5-7.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.